

Vlaams
Parlement

vergadering **C247**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 18 mei 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de hervorming van Mediacademie en het sociaal charter voor de geschreven pers – 2037 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het opstellen van een fictierichtlijn in het kader van suïcidepreventie, onder andere naar aanleiding van de serie '13 Reasons Why' – 2050 (2016-2017)	8

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de hervorming van Mediacademie en het sociaal charter voor de geschreven pers – 2037 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, tijdens de bespreking van de beleidsbrief Media 2016-2017, toen werd gevraagd naar de stand van zaken over de ontwikkeling van een sociaal charter voor de geschreven pers, antwoordde u dat de gesprekken aan de gang zijn, met name in het kader van de hervorming van de Mediacademie. U herinnert zich dat ik tijdens de eerste beleidsnota dat dossier heb opgeworpen. Ik heb u er toen op gewezen dat er nog geen sociaal charter was voor de geschreven pers. Deze gesprekken zijn opgestart in 2015, en daarbij streefde u een engagement van de sector zelf na.

Ik heb daar ook een aantal schriftelijke vragen over gesteld en u liet toen optekenen dat de hervorming van de Mediacademie zich in de laatste rechte lijn bevond, ook omdat er een evaluatie is doorgevoerd van de Mediacademie.

Intussen hebben we kennisgenomen van de beslissing van de Vlaamse Regering om een projectsubsidie van 1 miljoen euro toe te kennen aan de werking van de Mediacademie – dat gebeurde op de ministerraad van 28 april – en is een tipje van de sluier gelicht over de inhoudelijke hervorming. Er zou een naamswijziging komen, namelijk Mediacademie Journalistiek en Mediacademie Audiovisueel. Er zou ook worden uitgebreid naar online media. Daarvoor worden de nodige middelen vrijgemaakt, wat uiteraard een goede zaak is.

Minister, kunt u de inhoudelijke hervorming van de Mediacademie naar Mediacademie Journalistiek en Mediacademie Audiovisueel verder in detail toelichten? Welke concrete afspraken en doelstellingen worden vooropgesteld? Is de hervorming daarmee volgens u dan afgerond? Zo nee, welke stappen moeten er nog gezet worden?

In uw persbericht spreekt u van een gezamenlijk project met hogescholen en universiteiten om “de verwachtingen en noden van de mediabedrijven en de journalistieke studierichtingen beter op elkaar af te stemmen”. Kunt u dat verder expliciteren?

U hebt al vooropgesteld dat het sociaal charter voor de geschreven pers zou kunnen worden gerealiseerd in de marge van de hervorming van de Mediacademie. Welke vooruitgang wordt hier geboekt? Binnen welke timing kan dit gerealiseerd worden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Zoals u weet, beoogt de Vlaamse overheid met Mediacademie een innovatief opleidingsproject voor de gehele mediasector. De doelstelling van Mediacademie is meer efficiëntie, coördinatie, transparantie, samenwerking en afstemming van het aanbod aan mediagerichte opleidingen, toegespitst op actuele opleidingsnoden bij de verschillende doelgroepen binnen de mediabedrijven.

Mediacademie is niet alleen stroomlijner en facilitator van sectorspecifieke en open opleidingen, zij biedt eveneens een platform aan de verschillende stakeholders van de sector om te reflecteren over het opstellen en uitwerken van een talentmanagementbeleid. De opleidingen en het omkaderend overleg zijn erop gericht de diversiteit en de kwaliteit van een toekomstgerichte Vlaamse mediasector te optimaliseren met als belangrijkste doelstelling een versterking van deze belangrijke economische en culturele sector.

Ik schets kort de historiek. In 2011 is Mediacademie opgericht door de vier koepelverenigingen binnen de geschreven perssector: Vlaamse Nieuwsmedia, The Ppress, de Unie van de Periodieke Pers en de toenmalige Vereniging der Uitgevers van de Katholieke Periodieke Pers (VUKPP), thans Medianetwerk Plus.

In 2013 kende Mediacademie een uitbreiding naar de audiovisuele sector, waar Mediarte, het Sociaal Fonds voor de Audiovisuele Sector, de coördinerende rol opneemt.

In 2015 werd een grondige evaluatie van de gehele Mediacademie doorgevoerd. Eerst werd een financiële doorlichting uitgevoerd, door het onderzoeksbureau Grant Thornton, met betrekking tot de besteding van de middelen door de vijf begunstigen. Vervolgens werd een inhoudelijk onderzoek opgestart om na te gaan of de opleidingen een antwoord bieden op de noden van de sector en welke soorten opleidingen prioritair zijn voor de sector. Het inhoudelijk onderzoek werd uitgevoerd door de KU Leuven in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel (VUB).

In 2016 hield de Mediacademie Geschreven Pers ook een eigen onderzoek binnen de mediabedrijven die deel uitmaken van de koepels. De resultaten daarvan werden binnen de Mediacademie opgeleverd in het najaar van 2016.

De aanbevelingen uit de verschillende onderzoeken vormden vervolgens de basis voor de Mediacademie zoals we die vandaag kennen. Op vrijdag 28 april keurde de Vlaamse Regering op mijn voorstel het nieuwe kader voor de Mediacademie en de bijhorende projectsubsidie van 1 miljoen euro goed.

Een eerste realisatie is de prioritering van de opleidingen. Volgende opleidingen worden als prioritair beschouwd: mediagerichte technische opleidingen en mediagerichte journalistieke opleidingen en specifiek voor productiegerelateerd personeel opleidingen inzake persoonlijke ontwikkeling en bedrijfsmanagement, wat dan samenhangt met people- en projectmanagement.

De opleidingen die buiten de scope worden gehouden, zijn niet-mediagerichte opleidingen voor niet-mediapersoneel, human resource en administratie en secretariaat. Dat lijkt een evidentie, maar het is goed dat die zaken intern ook verduidelijkt en aangescherpt zijn.

Een tweede actie is de toetreding van Media.21, een koepel die zich exclusief richt naar de online pers. Online nieuwssites zoals Apache, DeWereldMorgen en Newsmonkey zijn de voorbije jaren uitgegroeid tot een belangrijke bron van informatie en zijn complementair aan het bestaande nieuwsaanbod. De toetreding van die koepel maakt het plaatje van het opleidingsproject compleet. Aangezien Mediacademie voor de geschreven pers een uitbreiding kent naar de online media, wordt Mediacademie Geschreven Pers, omgedoopt tot Mediacademie Journalistiek.

Concreet wordt de koepelvereniging Media 21 een vijfde partner of begunstigde binnen Mediacademie Journalistiek.

Een volgende actiepunt is de verhoogde aandacht voor het open centrale aanbod. Dat open centrale aanbod via een adviesraad was reeds aanwezig, maar er zal nu meer klemtoon op gelegd worden, met initiatieven die gericht zijn op specifieke thema's en doelgroepen, zoals freelancers – dat kwam uit de enquête van de koepels duidelijk naar voren – alsook meer communicatie. Om de sturing vanuit de mediabedrijven goed te combineren met een globale, toekomstgerichte visie vanuit de verschillende koepelverenigingen, is een evenwicht tussen open en gesloten opleidingen noodzakelijk. Beide types opleidingen kunnen complementair zijn. Een globale visie en coördinatie zijn hierbij natuurlijk essentieel. Dit open

centrale aanbod kan vertrekken vanuit een samenwerking tussen de vijf koepelverenigingen. Mediarte maakt deel uit van de adviesraad, net zoals vertegenwoordigers van de opleidingen van het hoger onderwijs, de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) en het Fonds Pascal Decroos, zodat mogelijkheden inzake gezamenlijke opleidingen voor nieuwsredacties van televisie- en radio-omroepen kunnen worden geëxploreerd en er zo optimaal mogelijk kan worden ingespeeld op de link tussen opleiding en arbeidsmarkt.

Aangezien Media 21 een nieuwe begunstigde is, werd een herschikking van het totale beschikbare budget doorgevoerd. Als verdeelsleutel – en ik denk dat dat de best mogelijke verdeelsleutel was en is – werd het aantal beroepsjournalisten – zowel vast als freelancer – gehanteerd. Deze cijfers werden aangereikt door de VVJ. Dit vertaalde zich in een aandeel van 5,3 procent van het totale budget voor Media21. Aangezien die verdeelsleutel nu door de sector aanvaard is, kan hij de komende jaren intern fluctueren – dat zullen we zien.

In 2017 wordt ook opnieuw een project voor studenten uitgewerkt, in samenwerking met de hogescholen en de universiteiten. Daarvoor zal in een budget van 50.000 euro worden voorzien. Tijdens de adviesraad van mei werden twee voorstellen al uitvoerig besproken. Dit zal verder uitgewerkt worden.

Een belangrijk aandachtspunt bij dit project, samen met de hogescholen en de universiteiten, is het afstemmen van de verwachtingen en noden van de opleidingen met die van de mediabedrijven. Kortom: wat verwachten de studenten van hun toekomstige job? En omgekeerd: wat verwachten mediabedrijven van de toekomstige journalist? Met andere woorden: het is de bedoeling dat studenten journalistiek via dit project de kans krijgen om in contact te komen met het echte werkveld. Mediabedrijven doen dit vanuit hun eigen werking ook, maar via dit project kan er een gemeenschappelijk, bijkomend initiatief ontwikkeld worden.

De concrete invulling is nog in bespreking. U zult waarschijnlijk op de hoogte zijn van het feit dat het vorige project een 'nacht van de journalistiek' was, maar daarover wordt mij gezegd dat het toch iets te veel alleen een netwerkmoment was voor de sector dan dat het echt inhoudelijke meerwaarde voor de studenten bood. Men zit nu dus op een nieuw spoor, en dat zal binnenkort wel bekend worden.

En dan uw vraag waar u niet onterecht steeds op hamert en terugkomt, over de vooruitgang en timing van het sociale charter in heel deze problematiek. Tijdens de voorbereidende gesprekken voor Mediacademie 2017 werd aan de koepels binnen de geschreven perssector ook duidelijk gevraagd dat zij de wenselijkheid van een sociaal charter zouden bespreken, dat zij in kaart zouden brengen wat vandaag al aanwezig is en dat zij zouden nagaan wat de mogelijkheden voor zo'n charter voor de geschreven pers dan kunnen zijn. Dit staat ook expliciet in de doelstellingen van het opleidingsproject van de Mediacademie Journalistiek ingeschreven. We hebben de zaak nu toch wat explicieter op tafel gebracht, met de medewerking van de werking zelf. We hebben het als doelstelling in onze samenwerkingsovereenkomst ingeschreven. U begrijpt dat de voorbije periode vooral in het teken van het afsluiten van Mediacademie 2016 stond, en van de opstart van wat ik daarnet uitvoerig uit de doeken heb gedaan. De doelstelling rond het charter maakt nu deel uit van het vervolgtraject, van de actiepunten die kunnen of zullen uitmonden in het charter waarnaar u verwijst. Dat zal de komende periode aan bod komen.

Ik wil een voorzichtige timing vooropstellen. Ik kan mij voorstellen dat wij daarover al in het najaar bijkomende duidelijkheid zullen hebben, en dat wij op de grens tussen het huidige en het nieuwe jaar daar toch stilaan noten zouden moeten kunnen kraken. Maar daar is het – zonder daarom het debat nu al te willen

afsluiten – nog veel te vroeg voor. Ik nodig u zeker uit om mij daar bij tijd en wijle een volgende vraag over te stellen. Maar wij nemen het mee. Het is geen optie zoals bij de aankoop van een nieuw voertuig, om het zo te zeggen, het zit erin en het moet er nu ook kunnen uitkomen. U kent mijn aanpak: ik wil eerst de mogelijkheid geven om binnen de sector daarvoor het nodige draagvlak te vinden. Is het nodig om vanuit de overheid, zijnde mijzelf en mijn kabinet, bijkomende voorstellen te doen of een bepaalde druk te leggen, dan zullen we dat ook doen. Maar wanneer het vanuit de sector zelf komt, is het draagvlak natuurlijk veel groter.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister, ik begrijp uit uw antwoorden dat u op dezelfde muren botst als uw voorganger: het verzet van de grote mediagroepen, of dan toch één ervan, om een sociaal charter te maken. Het sociaal charter is nochtans een goede zaak geweest voor de audiovisuele sector. Daar was natuurlijk de VRT de motor achter. Afsluiten is één zaak, maar het is goed dat we op een gegeven moment opnieuw evalueren om te weten of de situatie is verbeterd sinds het bestaan van een sociaal charter in de audiovisuele sector. Zo'n charter voor de geschreven pers zou natuurlijk al een eerste stap zijn. De zaken die daarin worden onderschreven, lijken mij een evidentie maar zijn dat vaak niet in de sector. In het sociaal charter voor de audiovisuele sector staat: de geldende sociale wetgeving respecteren, de tekortkomingen van de sociale wetgeving bespreekbaar maken, faire concurrentie, leefbaarheid van de sector verbeteren en, vooral, borg staan voor duurzame loopbanen.

Daar loopt het immers vaak fout. In het kader van Mediacademie wordt er nu ook een traject uitgezet voor freelancers, maar met name de situatie van freelancers in de mediasector, maar eigenlijk in alle creatieve sectoren, is vaak heel precair: velen zijn geroepen, weinigen uitverkoren. Mensen willen absoluut aan de bak geraken, werken vaak onder de prijs, werken zich kapot. Ze hebben of nemen dan ook helemaal geen tijd om deel te nemen aan opleidingen. In de uren dat ze een opleiding volgen, zijn ze immers niet aan het verdienen, zijn ze geen opdrachten aan het vervullen. In deze sector zijn er een pak freelancers. De vaste benoemingen op de redacties worden steeds schaarser. Als je het wil maken, dan is een fase van freelancewerk toch wel heel belangrijk. Hoewel, als je eenmaal een naam hebt als journalist, dan kun je opnieuw freelancer worden. Dan is het immers vaak interessant om nog enkel aan te nemen wat je wilt doen. Je hebt dus eigenlijk twee types freelancers.

Minister, ik ga u daarin dus blijven aanjagen. Ik ben een bondgenoot daarin. Ik denk echt dat het in het belang is van de kwaliteit van de journalistiek, in het belang van de sector, in het belang van onze democratie, dat we goed getrainde journalisten hebben. De inspanningen die u doet voor Mediacademie, zijn heel goed. Ik kan me ook achter de doelstellingen van efficiëntie, coördinatie en samenwerking scharen. U toont uw bereidheid al heel sterk, denk ik. U hebt gewoon 1 miljoen euro bijgegeven. Dat zou een voldoende grote wortel moeten zijn om die sector mee te krijgen.

Misschien kan ik nog beter ingaan op hoe men het onderscheid tussen het journalistieke en het audiovisuele precies ziet. Met name de videojournalistiek wint immers steeds meer aan belang. Vorige week waren we op werkbezoek bij RINGtv. Daar wees men er ons op dat er daar nog wel een hiaat is. Die regionale omroepen hebben heel kleine redacties en weinig middelen. Dus die journalisten moeten tegenwoordig alles doen. Eerst moesten ze al voor het geluid zorgen, maar nu krijgen ze ook de camera mee en moeten ze gewoon alles doen. Ze zijn én journalist én cameraman én geluidsman. Je ziet dus in de feiten dat door de groei van het onlinedeel die videojournalistiek steeds meer aan belang wint. Hoe gaat dat daar een plaats in krijgen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik denk dat we allemaal altijd streven naar een pluralistisch landschap. In die zin zijn wij in elk geval ook tevreden dat het journalistieke aanbod nu wordt opengesteld voor webjournalisten, dat Media.21 een partner wordt binnen die Mediacademie. Dat zijn goede stappen, denken wij in elk geval toch. Een aantal aanpassingen worden ook doorgevoerd. Minister, alleen zien wij nog een pijnpuntje: de betere afstemming in het opleidingsaanbod van het Vlaams Audiovisueel Fonds en Mediacademie. We hebben het er ook in het verleden al over gehad. Dat blijft inderdaad toch een aandachtspunt. Het kwam vorige week ook nog eens aan bod, tijdens de doorlichting van het audiovisuele beleid. Voor de rest denken we dat op dit vlak toch een gunstige evolutie waar te nemen is.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Wat die laatste opmerking betreft, over de afstemming van allerlei opleidingen, ook over Mediacademie en de journalistiek heen, dat wil ik zeker meenemen en bewaken.

Mevrouw Segers, nu is er sprake van een, weliswaar gemoderniseerd, confederaal systeem binnen die Mediacademie. We werken met een soort historische lagen: eerst de geschreven pers, dan is de audiovisuele erbij gekomen en hebben we die ook samen in dezelfde Mediacademie gezet. Ook de sector voelt wel aan dat dat een goede evolutie is. Nu hebben we een toegangsformule gevonden voor Media.21. Dat heeft toch wel wat meer moeite gekost dan men zou kunnen denken. Ik heb vanaf het begin gezegd dat dat moest kunnen gebeuren, maar als men dan binnen dat beschikbare budget moet bepalen wie op wat aanspraak kan maken, zelfs al wordt er meer samengewerkt dan vroeger, dan moet men de juiste verdeelsleutel vinden tussen die drie lagen: de geschreven pers, de audiovisuele pers, de onlinepers. Dat was dan via het aantal aangesloten journalisten te vinden.

Ik denk dat de komende periode toch een beetje in het teken zal staan van het slechten van die schotten, omdat je ziet dat die zaken in elkaar beginnen over te lopen. Media.21 is wel een nieuwe onlinenieuwsspeler, maar dat betekent natuurlijk niet dat de andere partners, geschreven of audiovisueel, ook niet al online zitten. In die zin is het onderscheid dus veeleer historisch dan inhoudelijk te noemen. Ik ga ervan uit, los van de medewerking die we willen van de sector zelf, die nog steeds in die drie groepen is georganiseerd, dat die verschillen wel zullen afnemen. Bij Mediacademie luistert men heel goed naar de sector. Freelancers komen inderdaad meer aan bod, zullen meer aan bod komen. Ook het thema van de videojournalistiek moet daarin meer kunnen worden meegenomen.

Ik zal het aandachtspunt van de heer Vandaele en het uwe ten aanzien van Mediacademie dus meenemen, maar ik neem aan dat zij die zaken ook zelf wel intern zullen oriënteren, om ervoor te zorgen dat de vragen die er op de werkvloer zijn, ook in de open opleidingen kunnen worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Dank u voor uw antwoord. U bent nu niet meer ingegaan op het sociaal charter, maar ik ga ervan uit dat we dat blijven opvolgen. Ik wil bijkomend nog een kleine bekommernis meegeven. Vandaag werkt Mediacademie zo dat, als men inhouseopleidingen doet, daar 40 procent van kan worden gerecupereerd. Voor de groten, Studio 100, Videohouse, VTM enzovoort, is dat heel gemakkelijk, maar de heel kleine spelers hebben het vaak veel moeilijker om dat georganiseerd en gerecupereerd te krijgen, omdat daar ook een pak administratie bij komt kijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het opstellen van een fictierichtlijn in het kader van suïcidepreventie, onder andere naar aanleiding van de serie '13 Reasons Why' – 2050 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u hebt het misschien gevolgd: twee weken geleden, op 3 mei, hield de commissie Welzijn een debat over – onder meer, het was iets ruimer – de Mediarichtlijn. Daar kwamen een aantal zaken aan bod die ons verbaasden. Ik ga ervan uit dat het om misverstanden gaat.

De Mediarichtlijn geeft handvatten aan journalisten over hoe ze kunnen berichten over suïcide. Deze werkwijze lijkt goed te werken en werpt haar vruchten af. Het gaat om sensibilisering van en zelfregulering in de sector waarbij zo goed en zo kwaad mogelijk journalisten worden betrokken om op de juiste manier over suïcide te berichten. Dat werkt, journalisten zijn hier gevoeliger voor. Heel veel berichtgeving verloopt steeds meer conform de richtlijn. Het vergt uiteraard een aanhoudende inspanning. In de commissie bleek, en heel veel mensen weten dat, dat het werk van Werkgroep Verder van onschatbare waarde is.

De Mediarichtlijn is gericht op reële gebeurtenissen, op non-fictie, niet op fictie. Nochtans – en dat is recent heel hard gebleken – speelt ook de manier waarop in fictie wordt omgegaan met suïcide, een grote rol. Ook daar zijn de gevaren groot als dat niet op de juiste manier wordt aangepakt. Er werd een goed voorbeeld gegeven van een Vlaamse soapserie waarin op een correcte manier – in samenwerking – met suïcide wordt omgegaan. Daarnaast hebben we echter Netflix met '13 Reasons Why', een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet. We hebben dringend nood aan een richtlijn voor fictie.

In de commissie kwam ter sprake dat het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) niet bereid zou zijn om mee te werken aan een richtlijn rond fictie. Ik heb intussen de reactie van het VAF gelezen. Zij zeggen dat ze dat wel willen, maar dat ze beperkte mogelijkheden hebben daartoe. Daar is een debat, om het zo te zeggen, maar het is geen aanvaardbare houding van een Vlaamse instelling als ze zou weigeren om hieraan mee te werken. Ik ga ervan uit dat u als bevoegde minister uw gewicht hier in de schaal gaat leggen om ervoor te zorgen dat iedereen mee aan boord is. Misschien berust dit op een misverstand. Dat wil ik graag van u horen.

Dit was echter niet het enige obstakel dat aan bod kwam. Ook de houding van internationale spelers kwam aan bod. Concrete case was de serie '13 Reasons Why'. Deze serie, die zeer expliciet suïcide in beeld brengt, heeft volgens de experts een zeer gevaarlijke impact op de kijkers en zal een verhoogd suïcidegedrag bij jongeren teweegbrengen. Het doelpubliek zijn tieners en jongvolwassenen, een publiek dat zeer kwetsbaar is. We kunnen niet gewoon achterover leunen en toekijken.

Zowel het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) als Werkgroep Verder hebben hun uiterste best gedaan om de effecten hiervan te kanaliseren. Ze hebben ouders en leerkrachten instrumenten gegeven om hierover met jongeren te praten, maar aan de oorzaak kunnen zij niets doen. Netflix, het bedrijf dat de serie uitbrengt op de Belgische markt, is niet bereid in dialoog te treden en maatregelen te nemen. Vlaanderen heeft geprobeerd om met Netflix te praten, maar kreeg een njet op het rekest. Zelfs het minimale verzoek om het telefoonnummer van de Zelfmoordlijn te projecteren na iedere aflevering, wordt niet ingewilligd. Dan zit je natuurlijk met de realiteit.

De Vlaamse Regering kan niet passief toekijken hoe haar beleid rond suïcidepreventie zo radicaal ondermijnd wordt. De regering maakt terecht een prioriteit van suïcidepreventie via heel veel maatregelen en acties. Dit gaat ruimer dan het mediabeleid, maar het mediabeleid zit er zeker in vervat. Deze of andere series eenvoudigweg verbieden zal niet werken, dat weten we, dan gaan jongeren naar andere manieren op zoek. De series zullen vertoond worden. We moeten met hen echt in dialoog gaan, we moeten de manier waarop zij met suïcide omgaan en in beeld brengen, kunnen vastpakken.

Als een of andere mediareus, want dat is Netflix, weigert om mee te werken, zijn er dan juridische mogelijkheden om hen onder druk te zetten en dit niet zomaar te laten gebeuren? Het is evident dat dit het best in een internationaal kader gebeurt, de serie verschijnt niet enkel in België.

Minister, hebt u overleg gehad met de experts betreffende suïcidepreventie? Welke conclusies haalt u uit dit overleg? Het werd in de hoorzitting in de commissie Welzijn gesuggereerd dat ze weldra met u zouden praten om te zien wat u voor hen kunt betekenen.

Bent u bereid als intermediair op te treden en de sector samen te brengen, om zo via zelfregulering een richtlijn uit te werken voor fictie? Daar hoort het VAF ongetwijfeld bij, maar ook de zenders, de productiehuizen enzovoort.

Zou u het aanvaardbaar vinden dat het VAF niet zou meewerken aan een fictierichtlijn? Hebt u hen daarover al gesproken? Misschien is dit gewoon foute informatie.

Zult u juridisch advies inwinnen om mogelijkheden te creëren om dwingender op te treden naar buitenlandse mediaspelers zoals Netflix?

Hoe zult u deze thematiek aankaarten op het internationale niveau, bijvoorbeeld in de Europese Raad van ministers van Media?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De laatste ontwikkelingen rond suïcidepreventie in Vlaanderen kwamen een tweetal weken geleden inderdaad uitvoerig aan bod in de commissie Welzijn. Kort daarop, ik denk twee dagen later, had mijn kabinet een overleg met Werkgroep Verder. De coördinatrice zoomde in op het initiatief dat de werkgroep onderneemt voor de ontwikkeling van een eventuele fictierichtlijn, en de stappen die daartoe intussen zijn gezet.

Diverse fictiemakers, en dan gaat het niet alleen over mediastakeholders, zijn gecontacteerd. Verschillenden onder hen hebben reeds hun medewerking verleend en anderen zullen nog worden gecontacteerd. Daar waar gevraagd, heb ik de nodige contactgegevens bezorgd. Verder is er op die vergadering dieper ingegaan op het internationale aspect, in casu de via Netflix uitgezonden serie '13 Reasons Why'.

Zoals u aangeeft, gaat dit in belangrijke mate over zelfregulering. Daarbij komt het erop neer dat de sector zelf intern overleg pleegt en tot een gezamenlijk standpunt en actieplan komt. Het gaat over het nastreven van een evenwicht tussen enerzijds het respecteren van de artistieke vrijheid, en anderzijds, wanneer zelfdoding in de verhaallijn voorkomt, dit zo veilig mogelijk in beeld te brengen of te omkaderen. Ik heb van de werkgroep ook begrepen dat het belangrijkste advies in de fictierichtlijn de contactname met de werkgroep is en hun om advies te vragen. Wanneer deze zaken samenvallen, lijkt een gemeenschappelijk draagvlak wel degelijk mogelijk. De gesprekken zijn lopende en zien er op dit ogenblik niet moeizaam uit. Ik zal de uitkomst daarvan afwachten.

Dit heeft vanzelfsprekend ook te maken met Welzijn, en daarvoor is mijn collega Vandeurzen bevoegd. Ik heb hierover met hem al contact gehad. Zijn kabinet was trouwens ook aanwezig op het overleg met Werkgroep Verder.

Het VAF heeft mij meegedeeld dat de interpretatie van de houding van het VAF op een misverstand berust. Toen zij eind januari van de werkgroep in kwestie een e-mail ontvingen met de uitnodiging om hieraan mee te werken, was de reactie intern bij het VAF dat het prioritair was dat diegenen die de fictie maken – degenen die schrijven, regisseren, produceren – hierin hun verantwoordelijkheid zouden opnemen, eerder dan het VAF als subsidiegever. In die rol keurt het aanvragen goed of af, maar heeft het niet als taak om te interveniëren in het artistieke proces, behalve in de context van coaching.

Het VAF wou de nodige terughoudendheid aan de dag leggen om in te grijpen in de artistieke vrijheid, ook bij het verbeelden van delicate thema's in fictie. Eenzelfde spanningsveld zal evengoed voorkomen bij andere fictie-uitingen in de artistieke sfeer, zoals de podiumkunsten en literatuur.

Om deze reden werd door het VAF concreet doorverwezen naar de Scenaristengilde, de Unie van Regisseurs en de Vereniging van Onafhankelijke Film- en Televisieproducenten (VOFTP). Deze doorverwijzing was geenszins een weigering tot samenwerking. Dat misverstand is intussen gelukkig opgehelderd.

Het VAF heeft aangegeven dat het een verplichte vermelding van het telefoonnummer van de Zelfmoordlijn en een pakket van aanbevelingen met betrekking tot het verbeelden van zelfdoding wel mogelijk en raadzaam acht. Het VAF zal een mailing uitsturen om zo veel mogelijk fictiemakers te bereiken en is bereid om samen met de beroepsverenigingen aanwezig te zijn op een overlegmoment gepland door Werkgroep Verder.

Zowel de VOFTP als de Unie van Regisseurs heeft al laten weten mee te willen werken aan het opstellen van een fictierichtlijn in het kader van suicidepreventie.

Ook hier zien we dat de geesten evolueren en dat bepaalde stappen in de goede richting worden gezet.

Netflix is een omroeporganisatie die een uitzendmachtiging gekregen heeft van het Nederlands Commissariaat voor de Media en valt daardoor onder Nederlandse bevoegdheid. Het heeft zich er wel toe verbonden de Kijkwijzerregels toe te passen, zoals leeftijds- en inhoudsclassificatie.

Uit een controle is gebleken dat Netflix aan het begin van de eerste aflevering van '13 Reasons Why' en ook aan het begin van de afleveringen met zeer expliciete beelden gedurende enkele seconden een disclaimer toont waarop doorverwezen wordt naar de website www.13reasonswhy.info. Via deze website worden Belgische kijkers verder doorverwezen naar www.preventiezelfdoding.be en Nederlandse kijkers naar www.kindertelefoon.nl, www.korrelatie.nl en www.113online.nl. Ook worden er leeftijdsindicaties getoond en bij zeer expliciete beelden wordt ook een visuele waarschuwing getoond.

Als antwoord op uw vraag of het mogelijk is om via juridische weg dwingender op te treden tegen buitenlandse mediaspelers kan ik u bevestigen dat artikel 176 van het Mediadecreet in een mogelijkheid voorziet. Artikel 176 van het Mediadecreet is de omzettingbepaling van artikel 3 van de AVMD-richtlijn (audiovisuele mediadiensten). Het moet daarbij echter gaan om inbreuken op de openbare orde, de bescherming van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

Indien de omroeporganisatie onder de bevoegdheid van een andere EU-lidstaat valt, moet een toezichthouder in dergelijke gevallen volgens artikel 176 van het

Mediadecreet, de Europese Commissie en de bevoegde lidstaat kennisgeven van het voornemen om de doorgifte te laten schorsen of staken en de bevoegde lidstaat verzoeken om maatregelen te nemen. In urgente gevallen kan die toezicht houder ook onmiddellijk overgaan tot het laten schorsen of staken van de doorgifte van de niet-lineaire omroeporganisatie na eerst het bevel tot schorsing en staking zo snel mogelijk ter kennis te hebben gebracht van de Europese Commissie en van de bevoegde lidstaat, met vermelding van de redenen van urgentie.

Zonder de ernst van deze problematiek te willen minimaliseren, wil ik u erop wijzen dat de procedure vermeld in artikel 176 van het Mediadecreet, een zeer tijdrovende en zoals u ook wel hebt begrepen, drastische procedure is. Ze werd in het leven geroepen om te kunnen optreden tegen omroeporganisaties die zware strafbare feiten begaan zoals oproepen tot haat en geweld, racisme of bescherming van de goede zeden.

Hoezeer ik me ook bewust ben van de ernst van de problematiek, lijkt het toepassen van deze zwaarwichtige procedure niet in verhouding tot de gestelde problematiek, te meer nu blijkt dat Netflix wel degelijk maatregelen genomen heeft om kijkers te waarschuwen voor expliciete beelden en desgewenst door te verwijzen naar instanties zoals de Zelfmoordlijn. Het lijkt mij in eerste instantie raadzaam de problematiek rechtstreeks met Netflix aan te kaarten. De werkgroep doet dit ook.

Daarnaast zal ik opdracht geven aan mijn administratie om contact op te nemen met de Nederlandse overheid om meer verduidelijking en inzicht te krijgen in de bepalingen van de Nederlandse omroepwetgeving die hier van toepassing zijn.

Zoals aangegeven is artikel 176 van het Mediadecreet de omzettingsbepaling van artikel 3 van de AVMD-richtlijn. Over de herziening van artikel 3 wordt op dit ogenblik onderhandeld op raadsniveau. In de herziene tekst van artikel 3, die nog niet definitief is en waarover nog verder wordt en zal worden gedebatteerd, wordt nog steeds verwezen naar 'bescherming van minderjarigen' en 'bescherming van de volksgezondheid'. Ik zal ervoor blijven pleiten dat deze twee beschermingsgronden in het artikel opgenomen blijven.

Daarnaast worden de regulatoren meer betrokken bij het oplossen van conflicten over het vrij verkeer van audiovisuele mediadiensten en land van oorsprong. Dat is een goede zaak. U zult wel begrepen hebben dat dit daar ook stevig mee verbonden is.

Zoals gezegd lopen de onderhandelingen nog. Het is nu even afwachten wat finaal de Europese besluitvorming zal opleveren.

Samengevat wil ik zeggen dat er zeker aanleiding is geweest tot enige commotie, maar met de stappen die zijn gezet door de diverse stakeholders, hoop ik u te hebben aangetoond dat er wel degelijk een vooruitgang is en dat bepaalde spelers die een transnationaal karakter hebben, met zachte dwang en anders met andere maatregelen, worden aangemaand om zich te schikken naar wat in de lidstaten enerzijds en op Europees vlak anderzijds gangbaar is.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het gaat over twee aparte blokken. Enerzijds is er de fictierichtlijn binnen de Vlaamse mediaproducties. Indien het ging om een misverstand met het Vlaams Audiovisueel Fonds, is het goed dat dit opgelost geraakt. Dat signaal geeft u ook als minister. U verwacht dat een Vlaamse instelling daar ook aan meewerkt. Ik begrijp natuurlijk dat zij niet alles in de hand hebben – mijn vraag was ook om al die actoren rond de tafel te brengen – maar ik ben er wel van overtuigd dat het

VAF zich maximaal moet inzetten om dat te bereiken. Het kan niet enkel gaan over het doorsturen naar anderen, er moet ook worden gekeken welke hefboomen we hebben. Dit gaat immers over iets heel cruciaals.

Ik begrijp ook dat ingrijpen in de artistieke vrijheid niet evident is en dat dit met de nodige omzichtigheid moet gebeuren, maar het gaat hier letterlijk om het redden van levens. We kunnen er niet genoeg bijilstaan dat de manier waarop hier suïcide wordt getoond, een rechtstreekse impact heeft op het suïcidedrag van kijkers. Het is niet zo dat er gewoon een beetje bijgestuurd moet worden. We moeten hier ernstig over nadenken. Dit is geen klein detail.

Het tweede luik betreft Netflix. Het gaat hier over een bedreiging van de volksgezondheid. Wanneer mensen dreigen suïcide te plegen, dreigen dood te gaan, dan is dat een bedreiging voor de volksgezondheid. Ik denk dat dit binnen die redenen valt.

Minister, u zegt dat de procedure heel zwaar is en u pleit voor het behoud van die redenen daarin. Dat is zeer goed. Wanneer het echter gaat over een concrete situatie waarin we niet hebben kunnen optreden of waarbij de procedure te zwaar is voor wat er nodig is, dan lijkt het me interessant om te zoeken naar zachtere maatregelen die wel dwingend zijn. Er kan eventueel een extra procedure worden ingelast zodat er gefaseerd kan worden gewerkt maar er toch wordt opgetreden en waarbij men die mediareuzen een signaal kan geven.

U zegt dat ze de website tonen, maar in eerste instantie was het een foute website die werd getoond. Het tonen van een website waarbij een aantal keren kan worden doorgedrukt, betekent nog niet dat er op de gepaste en correcte manier wordt omgegaan met suïcide, zoals door de verschillende experts wordt gevraagd. Die disclaimer die wordt getoond tijdens de uitzendingen van Netflix, volstaat dus niet.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, het is goed dat u in uw antwoord hebt verwezen naar de Kijkwijzer. Het is ook goed dat Netflix onder Nederlandse wetgeving valt. Dat maakt het iets gemakkelijker.

Ik heb u onlangs nog een schriftelijke vraag gesteld over de stand van zaken in verband met de Kijkwijzer, die de oubollige Filmkeuring moet vervangen. Mijn fractie is een grote voorstander van die Kijkwijzer. Ik begrijp dat we nog wat langer zullen moeten wachten, maar de horizon is in zicht en ik heb er alle begrip voor dat de onderhandelingen met de verschillende gemeenschappen tijd vragen.

Aansluitend bij uw verwijzing naar de Kijkwijzer wil ik vragen dat u intussen probeert een parallel traject op te zetten om te komen tot een technologie-neutraal Vlaams kijkwijzersysteem voor televisieproducties, dus op de verschillende media. U hebt aangegeven dat de andere gemeenschappen daar voorlopig nog niet mee in willen meestappen, maar niets belet om daar op Vlaams niveau al een parallel traject op te zetten.

Binnen die denkoefening moeten we absoluut de over-the-topspelers zoals Netflix betrekken. Ik heb vorige week tijdens de hoorzitting over de audiovisuele sector ook expliciet verwezen naar het voorbeeld van '13 Reasons Why' en aangeduid hoe belangrijk het is om die nieuwe belangrijke spelers daar onmiddellijk bij te betrekken. Aangezien zij onder Nederlands recht vallen en gezien de goede Vlaams-Nederlandse samenwerking, moet dat een haalbare kaart worden, althans voor Netflix. In dat verband wil ik de collega's nu al voorstellen om een hoorzitting te organiseren, zodat we kunnen nagaan hoe we de streamingdiensten in ons Mediadecreet kunnen vervatten in alle aspecten, waaronder de

investeringsplicht waar we het vorige week over hebben gehad en waarbij ik verheugd was te zien dat u daar ook achter staat, de regels in verband met productplacement, de Kijkwijzer enzovoort.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik heb een paar bedenkingen bij dit onderwerp.

Ik vind het om te beginnen zeer goed dat het 'misverstand' – daar wil ik het bij houden – met het VAF is uitgeklaard. Ik zal daar verder niet op terugkomen.

Het tweede element dat ik belangrijk vind, minister, is dat u inderdaad onderschrijft dat het hele proces dat zal leiden tot fictierichtlijnen zinvol is, en meer dan zinvol. Het is noodzakelijk als instrument in de brede inzet van middelen die vanuit de Vlaamse overheid en vanuit de Vlaamse samenleving worden aangewend om suïcide terug te dringen. Minister, het is belangrijk dat u daar uw morele gezag en uw volle steun aan verleent.

Wat betreft de bijzonder ongelukkige houding – en ik wik mijn woorden – van Netflix, vind ik dat zij ongelooflijk gemakkelijk wegkomen met gedrag dat ik niet alleen onverantwoordelijk, niet alleen schandelijk, maar bijna misdadig zou noemen. Misschien niet meteen in een juridisch afdwingbare betekenis – ik begrijp de beperktheid van de juridische middelen die u kunt inzetten –, maar er is voldoende wetenschappelijk bewijs dat aantoonde dat het in beeld brengen van suïcides op een dergelijke expliciete manier een rechtstreekse impact heeft op kwetsbare jongeren, in die zin dat de drempel naar suïcide aanzienlijk wordt verlaagd.

Mevrouw Van den Brandt stelt terecht dat we niet kunnen uitsluiten dat deze reeks direct geleid heeft tot een aantal suïcides. We gaan dat natuurlijk nooit één op één kunnen bewijzen. We zijn allemaal intelligent genoeg om te bewijzen hoe dat komt. We kunnen dat zelfs niet indien iemand daar in een afscheidsbrief aan zou refereren, maar ik vrees dat we ervan mogen uitgaan dat dit wel degelijk het geval is geweest. Vanuit die vaststelling en vanuit de wetenschappelijke evidentie daarvoor, is het natuurlijk jammer dat men zich bij Netflix verschuilt achter het argument dat zij daarover ook specialisten hebben geraadpleegd. Zij zijn natuurlijk niet zonder meer het scenario beginnen te schrijven. Maar blijkbaar hebben zij aan de andere kant van de Grote Plas een andere inschatting gemaakt van de impact op kwetsbare jongeren.

Netflix Belgium geeft dan wel aan van goede wil te zijn, maar is met handen en voeten gebonden aan wat Netflix... International – zo noem ik het even, want ik ken de juiste bedrijfsnaam niet – als regels voorschrijft. Dat vind ik een zwaktebod en een onaanvaardbaar zwak excuus.

Minister, ik zou dus voorstellen dat u publieker uiting zou geven aan uw blijk van afkeer, verontwaardiging, huiver en teleurstelling, omdat Netflix op een dergelijke onnadenkende en onachtzame manier met dit bijzonder gevoelige thema omgaat. Dat had u wellicht al kunnen doen, al dan niet samen met uw Nederlandse collega.

Ik ben te weinig juridisch onderlegd om te zien of artikel 176 hier uitkomst kan bieden. Het zou misschien kunnen worden aangewend, maar ik laat die discussie aan juristen over.

Ik zou niet graag hebben dat we ons al te zeer focussen op het al dan niet vertonen van het nummer van de Zelfmoordlijn aan het einde van elke aflevering. Dat lijkt mij een evidentie. Men zou dat eigenlijk moeten doen. Ik begrijp de weigering van Netflix absoluut niet. Als ik even meega in hun

redenering, zie ik zelfs niet hoe dat hun commerciële belangen zou schaden. Ik vind geen enkel argument om die weigering te handhaven. Maar als we daar te zeer op focussen, is het te laat. Dat is maar een doekje voor het bloeden. De uitzendingen zijn wat ze zijn. Ze zijn tig-duizend keer bekeken en ze zullen bekeken blijven worden. Er komt zelfs een sequel op de reeks. Ik weet niet of suïcide daarin opnieuw zo expliciet aan bod zal komen.

Ik vind dat er onverantwoord, schandalig en, wat mij betreft, zelfs misdadig is opgetreden door Netflix. Het was helaas te zien en is nog altijd te zien door duizenden Vlaamse jongeren, waaronder ook veel kwetsbare jongeren.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het is goed dat we hier in de replieken de zaken wat scherper benoemen. We zitten voor een heel groot deel op dezelfde lijn, maar misschien toch ook weer niet tot op het uiterste. Mevrouw Segers, dit zeg ik los van het feit dat ik uw inbreng met betrekking tot de Kijkwijzer en de bredere problematiek helemaal deel. Dat debat zetten we samen verder.

Ik ben het volledig met u eens dat er in deze problematiek actiebereidheid moet zijn van de overheden.

Mijn kabinet heeft ook de dag zelf met het Vlaams Filmfonds contact opgenomen, om te vragen of ze toch niet iets over het hoofd hadden gezien. We hebben het minder vriendelijk gevraagd. Dat is toen opgehelderd. Zand erover. Men wil daar toch de nodige inspanningen doen.

Waar we het ook mee eens zijn, is dat de Netflixen van deze wereld, die hier zeer welkom zijn omdat ze aan een bepaalde vraag van kijkers, van mediaconsumenten, van cultuurconsumenten voldoen, evengoed de regels zullen moeten respecteren. Soms lijkt het alsof dat onmogelijk is. Dat is niet onmogelijk. Het zal wel enige tijd vragen om daar de nodige afdwingbaarheid aan te geven, maar we gaan dat dus wel doen. Ik verwijs concreet ook naar de suggestie van mevrouw Segers, aansluitend op de hoorzitting van vorige week over de problematiek. Iedereen gelijk voor de wet: zo simpel is het. Dan gaat het zowel over de bijdrage aan het media-ecosysteem als over de wetten die hier gelden met betrekking tot de gevoelige problematiek die we vandaag bespreken. U moet mijn contacten met de Nederlandse overheid, waarnaar ik verwees en die ik dus nog zal intensifiëren, ook in dat licht bekijken.

Ik denk evenwel niet, maar ik wil het juridisch nog bekijken, dat de term 'volksgezondheid' hier de lading dekt, zoals u argumenteert. Ik wil het bekijken, maar ik denk niet dat het zo is. U moet ook begrijpen dat ik in dezen een dubbele positie heb. Ik moet zeer goede redenen hebben om rechtstreeks in te grijpen en bepaalde programma's uit de ether te halen. Daar bestaat een woord voor. Dat is 'censuur'. Dat is het laatste waarover ik droom als minister van Media en Cultuur. Omgekeerd begrijp ik absoluut de menselijke betrokkenheid bij deze zeer delicate problematiek. Laat daar dus geen misverstand over bestaan. Het probleem is dat, als we dan in overdrive zouden gaan, met misschien goede redenen, en zouden zeggen dat die programma's hier niet mogen worden uitgezonden, we de situatie misschien nog erger maken. Dan worden ze, in de wereld zoals we die vandaag beleven, immers elders gezocht.

Dat is dus een heel moeilijke afweging. Ik wil niet zeggen dat ik nooit iets zal ondernemen. Ik verwijs naar het antwoord dat ik u heb gegeven: ik vind dat we wel degelijk veel ondernemen. U mag niet onderschatten dat Werkgroep Verder hier een zeer belangrijke en goede rol in speelt. Onderschat dat niet. Dat is een machtige lobbygroep, want ze zijn goed georganiseerd en ze hebben een zeer goed thema. Als men het heeft over lobbyen, dan wordt vaak gedacht dat dat

alleen over economie en dergelijke meer gaat. Neen, dit is goed gelobby, en als gewezen lobbyist kan ik u daar wel iets over zeggen. Die mensen hebben dus wel degelijk een goed dossier, en ik zal er alles aan doen om hen te steunen om tot resultaten te komen. Ik ga er ook van uit dat dat binnen die zelfregulering zal lukken. Als het echter gaat over het tot het uiterste gaan en een programma echt van de buis halen, met de effecten die dat dan heeft, in het algemeen omdat men iets verbiedt en bij afgeleide omdat er dan een verboden vrucht is, dan is dat toch een afweging waarbij ik iets meer afstand voor mezelf creëer dan het binaire waar het hier soms ook bijna over is gegaan.

Het is goed dat we dat in deze commissie ook in alle rust en openheid ten aanzien van elkaar uitspreken. Wat mij betreft, is er geen polarisatie ten aanzien van bepaalde uiteenzettingen, maar het is goed dat we nog eens even wat dieper zijn gegaan. Ik ga ervan uit dat we, met de zaken die ik u nu in het antwoord heb gegeven, wel degelijk al verder kunnen en zullen staan, zowel inhoudelijk als juridisch, en dat we op die manier dergelijke incidenten kunnen vermijden. Of we ze echter helemaal kunnen vermijden, weet ik niet. Ik ga daar eerlijk in zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, voor alle duidelijkheid, mijn vraag was niet om de stap te zetten om het uit de ether te halen. Daar ben ik mee begonnen: het enige effect zal zijn dat de jongeren via internet en andere kanalen daarnaartoe gaan en dat de aantrekkingskracht van zo'n serie wellicht nog groter wordt omdat de mystiek daarrond vergroot. Dat is niet de vraag, maar er moet meer zijn tussen iets uit de ether halen en gewoon aanvaarden dat er een uitzending is waarvan we weten dat ze een negatieve impact zal hebben op onze jongeren, wetende hoe die Kijkwijzer wordt gehanteerd. Als het momenteel niet kan binnen het bestaande Europese kader, dan was mijn vraag eigenlijk dat men juridisch onderzoek zou doen om te bekijken wat wél kan.

Je kunt mediagiganten wel degelijk onder druk zetten met andere middelen dan enkel het verbieden. Ik ben ook geen jurist, maar ik kan niet aanvaarden dat het daarbij blijft. Dat is onmogelijk. Men kan in het begin dan wel zeggen dat die uitzending geschikt is voor kijkers vanaf 16 jaar, maar dan weet je dat 14-jarigen daar met heel veel plezier naar gaan kijken. Het gaat erom dat we weten dat onze jongeren daaraan worden blootgesteld, dat we weten dat dit een directe impact heeft op hun volksgezondheid. Misschien past dat juridisch niet in dat kader, maar door deze uitzending staat de zorg voor de geestelijke gezondheid van onze jongeren onder zware druk, en we kunnen niet aanvaarden dat dit gewoon blijft.

Minister, ik ben blij dat u het ernstig neemt. U noemt hen een machtige lobby-groep. Ik wil erop wijzen dat deze werking vooral gebaseerd is op vrijwilligers, met een heel minimale professionele ondersteuning. Ze worden echt niet overgesubsidieerd om te doen wat ze doen. Het is absoluut nodig dat u hen en hun goede, waardevolle werk ondersteunt, met al het gewicht dat u in de schaal kunt werpen, want de strijd tussen Werkgroep Verder en Netflix is, om het zacht uit te drukken, niet evenredig qua gewicht. Dat zijn David en Goliath die tegenover elkaar staan.

Ik herhaal dus mijn oproep: onderzoek juridisch welke stappen mogelijk zijn, want tussen censuur en gewoon toekijken moeten er instrumenten zijn. We kunnen niet aanvaarden dat er niks kan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.